

Forskrift xxxx om drift av akvakulturanlegg (driftsforskriften)

Fastsatt av Fiskeridepartementet med hjemmel i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 1, § 3, § 4, § 5, § 9, § 10, § 11, § 13, § 14, § 17, lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. § 7, § 8, § 14, § 15, § 19, § 23, § 24, § 25, § 26, § 28, § 32 og lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30, jf. § 2, § 4, § 5, § 5 a, § 9 og § 31.

Kapittel I Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1 Formål

Formålet med denne forskriften er å bidra til at akvakulturnæringen kan få en balansert og bærekraftig utvikling og bli en lønnsom og livskraftig distriktsnæring.

Formålet er videre å sikre god helse og velferd hos akvakulturdyr.

§ 2 Forskriftens geografiske og personelle virkeområde

Forskriften gjelder for norsk land- og sjøterritorium og i Norges økonomiske sone.

Forskriften retter seg mot enhver som har eller skal ha tillatelse etter lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. §§ 3, 6, 7 og 8 eller, hvor det er tilstrekkelig, godkjenning etter forskrift 16. januar 2004 nr. 279 om godkjenning av etablering og utvidelse av akvakulturanlegg og registrering av pryddammer § 5.

§ 3 Forskriftens saklige virkeområde

Forskriften gjelder drift av akvakulturanlegg.

For produksjon av matfisk og stamfisk kommer følgende kapitler til anvendelse:

Kapittel I, II, III, IV og VII.

For produksjon av settefisk kommer følgende kapitler til anvendelse: Kapittel I, II, III, V og VII.

For produksjon av kultiveringsfisk kommer følgende kapitler til anvendelse: Kapittel I og VII. I tillegg gjelder følgende bestemmelser: §§ 9, 10 unntatt tredje og femte ledd, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 42, 46 unntatt annet ledd bokstav b, 47, 48, 49, 50, 51 og 52.

For produksjon av bløtdyr, krepsdyr og pigghuder kommer følgende kapitler til anvendelse: I, II, VI og VII.

For oppbevaring av matfisk i slaktermerder ved slakteri gjelder §§ 5, 6, 7, 8, 9 første ledd, 10, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 23 unntatt annet ledd, 25, 32, 33, 34, 37 første ledd, annet ledd bokstav c, tredje ledd bokstav a og fjerde ledd bokstav a og c, 40, 41, samt kapittel I og VII.

For oppbevaring av leppefisk gjelder §§ 5, 8, 9, 10 unntatt tredje og femte ledd, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 32, 33, 37 tredje ledd bokstav a og c, fjerde ledd bokstav a og c, 40, samt Kapittel I og VII.

For annen produksjon enn det som følger av de foregående ledd, kommer følgende kapitler til anvendelse: Kapittel I, II og VII. Dersom produksjonen gjelder fisk kommer i tillegg Kapittel III til anvendelse.

§ 4 Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *Akvakulturdyr*: Vannlevende dyr, inkludert kjønnsprodukter, hvile- og forplantningsstadier, unntatt sjøpattedyr, som kommer fra eller er ment for akvakulturanlegg.
- b) *Akvakulturanlegg*: Geografisk avgrenset område enten på land eller i vann med eventuelt tilhørende landbase, for produksjon av akvakulturdyr, herunder tiltak for vekst, reproduksjon og annen styrt biologisk produksjon.

- c) *Anadrom fisk*: Fisk som vandrer mellom sjøvann og ferskvann og som er avhengig av ferskvann for å reproducere seg.
- d) *Bløtdyr*: Leddsnegler, snegler, muslinger, blekkspruter og sjøtenner.
- e) *Ferskvannsfisk*: Fisk som lever hele livet i ferskvann.
- f) *Installasjon*: Innretning der akvakulturdyr føres, behandles, eller oppbevares, inkludert fortøyninger. En installasjon kan bestå av flere produksjonsenheter.
- g) *Konsesjon*: Tillatelse til akvakulturanlegg gitt i medhold av oppdrettsloven som gir rett til å drive på en eller flere lokaliteter.
- h) *Krepsdyr*: Alle krepsdyr, herunder hummer og krabbe.
- i) *Kultiveringsfisk*: Anadrom fisk eller ferskvannsfisk som produseres med sikte på senere utsetting i naturen med unntak av havbeite.
- j) *Marin fisk*: Fisk som lever hele livet i sjøvann.
- k) *Matfisk*: Fisk som produseres med sikte på slakting til konsum og som ikke kommer inn under definisjon av settefisk eller stamfisk.
- l) *Pigghuder*: Sjøliljer, sjøstjerner, slangestjerner, sjøpiggsvin og sjøpølser.
- m) *Produksjonsenhet*: Merd, kar, dam, bur, poser, avstengning og lignende.
- n) *Settefisk*: Rogn, yngel eller smolt som produseres med sikte på overføring til andre lokaliteter.
- o) *Stamfisk*: Fisk som skal strykes eller reproduceres på annen måte.
- p) *Vassdrag*: Alt stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring, med tilhørende bunn og bredder inntil høyeste flomvannstand, inkludert hoved- og sidevassdrag med tilhørende nedslagsfelt. Selv om et vassdrag på enkelte strekninger renner under jorden eller under breer, regnes det i sin helhet som vassdrag. Som vassdrag regnes også vannløp uten sikker årssikker vannføring dersom det atskiller seg tydelig fra omgivelsene.
- q) *Sjøvann*: Vann med minst 0,5 promille saltinnhold.
- r) *Ferskvann*: Vann med inntil 0,5 promille saltinnhold.
- s) *Vannkvalitet*: Vannmiljøets egnethet ut fra fiskenes behov, herunder vannets kjemiske (oksygen, karbondioksid, ammoniakk, jern, aluminium m.m.), fysikalske (temperatur, turbiditet, salinitet og strømsetting) og hygieniske (forurensende stoffer som fôrrester, avføring og begroing) kvalitet.

Kapittel II Generelle krav

§ 5 Generelle krav til forsvarlig drift

Driften skal være teknisk, biologisk og miljømessig forsvarlig.

§ 6 Kompetanse m.v.

På akvakulturanlegget skal det til enhver tid være en ansvarlig for den daglige driften, og som har de nødvendige faglige kvalifikasjoner.

Det skal være tilstrekkelig personell med nødvendig kompetanse til å ivareta fiskens helse og velferd til enhver tid.

Nødvendig kompetanse i henhold til andre ledd skal dokumenteres gjennom praktisk og teoretisk opplæring, i regi av næringen. Opplæringen skal være godkjent av Mattilsynet og skal gjentas hvert 5. år.

Det skal foreligge nødvendig kunnskap om å hindre, oppdage og begrense rømming av fisk.

§ 7 Beredskapsplan

Det skal til enhver tid foreligge en oppdatert beredskapsplan.

Beredskapsplanen skal bidra til å ivareta smittehygiene og fiskevelferd i krisesituasjoner. Den skal gi oversikt over smittehygieniske og dyrevernmessige tiltak som er aktuelle å iverksette for å hindre og eventuelt håndtere akutt utbrudd av smittsom sykdom og massedød, herunder opptak, behandling, transport, maksimum oppholdstid for fisk i rørsystemer ved systemsvikt, slakting og destruksjon av syke og døde dyr.

Beredskapsplanen skal videre gi oversikt over tiltak for å hindre og eventuelt håndtere dødelighet ved skadelige alge- og manetforekomster, vanntemperatur og akutt forurensning.

Beredskapsplanen skal også inneholde oversikt over hvordan en fremtidig rømming kan oppdages, begrenses og gjenfangst effektiviseres, herunder forholdsregler ved sleping av merder, og håndtering av fisk under lasting og lossing.

§ 8 Plassering, merking og forankring av installasjon

Installasjon skal plasseres i samsvar med de beskrivelser, tegninger og kartbilag som tillatelsen viser til.

Installasjon skal være merket med samtlige konsesjonsnummer som har produksjon i akvakulturanlegget i form av skilt som skal kunne ses fra sjøen og annen naturlig adkomst.

Der to eller flere konsesjoner har produksjon i samme akvakulturanlegg skal hver produksjonsenhet være merket med konsesjonsnummer.

Flytende installasjon skal forankres og merkes i henhold til Kystverkets krav til merking.

§ 9 Hygiene

Driften skal være smittehygienisk betryggende. Nødvendig renhold av installasjoner og produksjonsenheter skal foretas regelmessig. Det skal sikres at personell, arbeidstøy, utstyr, gjenstander, brukt emballasje, med videre ikke sprer smitte. Brukte nøter, gjenstander, utstyr, etc. skal rengjøres og desinfiseres før de flyttes til et annet akvakulturanlegg.

Produksjonsenheter skal om nødvendig dekkes til for å sikre mot smitte.

Det skal gjennomføres systematiske tiltak som sikrer mot spredning av smitte med rogn og melke. Nybefruktet rogn fra ferskvannsfisk og anadrom fisk skal desinfiseres før svelling.

§ 10 Eget tilsyn med akvakulturdyr og installasjoner

Det skal føres tilsyn med forhold av betydning for helse for akvakulturdyr og velferd for fisk minst en gang om dagen så sant værforholdene tillater det.

Tilsynet skal gjennomføres på en slik måte at det forstyrrer fisken minst mulig.

For bløtdyr, krepsdyr og pigghuder skal tilsynet være risikobasert, men minst utføres en gang i uken.

Det skal føres daglig tilsyn med installasjoner, tekniske innretninger og utstyr så sant værforholdene tillater det.

Ved varslet uvær skal det utføres særskilt kontroll av at installasjoner er forsvarlig sikret. Umiddelbart etter uvær skal installasjoner etterses.

Feil og mangler ved installasjoner, tekniske innretninger og utstyr skal straks utbedres.

Alarm i landbaserte akvakulturanlegg skal kontrolleres etter behov, og minst en gang per uke.

§ 11 Helsekontroll

Det skal gjennomføres risikobasert helsekontroll med akvakulturdyr for å forebygge og behandle sykdom og skade.

Ved forøket dødelighet eller mistanke om smittsom eller ikke-smittsom sykdom i en eller flere produksjonsenheter skal veterinær eller fiskehelsebiolog varsles umiddelbart, og helsekontroll gjennomføres for å avklare årsaksforhold.

Ved vedvarende forøket dødelighet skal ny helsekontroll gjennomføres innen 14 dager, med mindre årsaksforhold er entydig og avklart.

Når det er tatt inn akvakulturdyr i et akvakulturanlegg skal det gjennomføres minst én helsekontroll før akvakulturdyr tas ut av akvakulturanlegget.

§ 12 Helsekontrollens innhold

Helsekontrollen skal utføres av veterinær eller fiskehelsebiolog. Etter tillatelse fra Mattilsynet kan det benyttes annet personell med tilsvarende kompetanse.

Ved hver helsekontroll skal driftsjournalen gjennomgås. Ut fra en risikovurdering skal et representativt utvalg av produksjonsenhetene inspiseres. Et representativt utvalg av nylig døde dyr eller dyr med unormal adferd skal obduseres og relevante undersøkelser skal gjennomføres.

Ved forøket dødelighet eller mistanke om smittsom eller ikke-smittsom sykdom skal i tillegg alle produksjonsenheter inspiseres. Det skal tas ut prøver og foretas undersøkelser for å fastslå årsaken.

§ 13 Bruk av legemidler og kjemikalier

Ved bruk av legemidler og kjemikalier skal det vises særlig aktsomhet for å unngå at midlene slipper ut i det omkringliggende miljø.

Dersom akvakulturdyr tilføres legemidler som medfører plikt til å holde disse tilbake (tilbakeholdelsestid), skal dette varsles ved skilt som skal stå sammen med konsesjonsnummerskiltet. Skiltet skal kunne ses fra sjøen og annen naturlig adkomst. Varslingsplikten gjelder fra påbegynt behandling og til tilbakeholdelsestiden for det aktuelle medikament som benyttes er utløpt.

§ 14 Slakting og håndtering av døde akvakulturdyr

Det er ikke tillatt å slakte akvakulturdyr på akvakulturanlegget.

Så langt det er mulig skal døde eller døende akvakulturdyr tas ut av produksjonsenheten daglig. Døde akvakulturdyr og deler eller avskjær av slike skal behandles som animalsk avfall og lagres i beholder eller annen innretning uten avrenning. Dødfisk og annet animalsk avfall fra fisk skal kvernes og omgående ensileres til pH under 4.

For akvakulturanlegg over 130 tonn skal kapasiteten til slik beholder eller innretning ikke være mindre enn 5m³.

§ 15 Opprydding

Akvakulturanlegg skal til enhver tid være ryddig. Installasjoner kan kun oppbevares på et akvakulturanlegg i den grad det skjer som ledd i driften.

Ved permanent opphør av drift av et akvakulturanlegg skal det sørges for fullstendig opprydding, herunder fjerning av installasjoner. Fullstendig opprydding skal være fullført innen 6 måneder etter opphør.

Kapittel III Særskilte krav ved produksjon av fisk

§ 16 Installasjoner og produksjonsenheter

Installasjoner og tilhørende produksjonsenheter, skal være slik at;

a) fisken har god mulighet for bevegelse, annen naturlig adferd og eventuelt egnet substrat til

- støtte og skjul,
- b) vegger og installasjoner som fiskene er i kontakt med skal være frie for skarpe kanter og fremspring, og ikke påføre fiskene ubehag,
  - c) det er minimal risiko for skade på fisken, herunder ved utsett og innfangning.
  - d) det er enkelt å foreta inspeksjon av fiskene,
  - e) det er mulig å gi fisken godt stell og god behandling, og er tilrettelagt for godt renhold, og
  - f) de er godt egnet for stedet der de skal brukes, herunder værforholdene.

§ 17 Metoder og tekniske innretninger

Metoder, tekniske innretninger og utstyr som brukes til fisk skal være egnet ut fra hensynet til fiskevelferd.

Nye metoder og tekniske løsninger skal være utprøvd, og funnet forsvarlige, før de tas i bruk.

Det er ikke tillatt å bruke forflytningsutstyr, rørsystemer og automatisk vaksinasjonsutstyr som mangler nødvendig dokumentasjon i forhold til fiskevelferd.

Dersom driften er avhengig av strøm for å ivareta fiskenes behov på en forsvarlig måte, skal det være tilgang på nok strøm, og tilgang på aggregat eller nødoksygenering med nødvendig kapasitet.

§ 18 Alarm

Landbaserte akvakulturanlegg skal ha alarmsystem som varsler ved strømbrudd, lavt oksygennivå, lav vannmengde og annen systemsvikt som er av betydning for fiskens velferd slik at tiltak kan iverksettes.

§ 19 Vannkvalitet generelt

Fisk skal ha tilgang på tilstrekkelige mengder vann av en slik kvalitet at fiskene får gode levekår, og ikke står i fare for å bli påført unødige lidelser eller skader.

Vannkvaliteten og vekselvirkningene mellom ulike vannparametere skal overvåkes etter behov. Ved fare for uheldige virkninger skal effektive tiltak iverksettes.

Mengden metabolske avfallstoffer akkumulert i vannet skal være innenfor forsvarlige grenser.

§ 20 Vannkvalitet i akvakulturanlegg i sjø

Forholdene i akvakulturanlegg i sjø og installasjonenes utforming skal sikre god gjennomstrømning av rent vann.

Det skal foretas måling av oksygenmetning og temperatur etter behov.

§ 21 Vannkvalitet i landbaserte akvakulturanlegg

I landbaserte akvakulturanlegg skal det foretas systematisk måling av O₂, pH, salinitet og temperatur. Kravet om måling av salinitet gjelder ikke når vannet utelukkende er fra en ferskvannskilde, og måling av pH gjelder ikke når vannet utelukkende er fra sjøen.

Vannmengden i den enkelte produksjonsenhet skal måles kontinuerlig, eller det skal finnes ajourførte oversikter over hvilke vannmengder som står på, for hver produksjonsenhet.

Innløps- og avløpssystem skal sikre tilstrekkelig vanngjennomstrømning.

Landbaserte akvakulturanlegg skal ha et reservesystem som ved svikt i anlegget kan sikre fiskens grunnleggende fysiologiske behov med tanke på oksygen og metabolitter.

§ 22 Tester og utsett i sjøvann

Det skal ikke brukes tester som påfører fisk vesentlige påkjenninger. Bruk av overlevelsestester, stresstester eller sortering som eksponerer fisk for unaturlig høy salinitet, er ikke tillatt.

Før anadrom fisk settes ut i sjøvann, skal det gjennomføres andre egnede tester som viser om fisken er tilstrekkelig smoltifisert.

§ 23 Stell av fisk

Det skal i utstrakt grad tas hensyn til fiskenes adferdsmessige og fysiologiske behov, herunder ernæringsbehov, miljøbehov og mulighet til å utøve naturlig adferd i egnet miljø. Fisk skal beskyttes best mulig mot fare for ubehag, stress, smerte og lidelse.

Fisk skal sorteres og plasseres etter størrelse der dette er hensiktsmessig for fiskenes velferd.

Ved fare for vesentlige påkjenninger og/eller lidelse må nødvendige tiltak iverksettes.

§ 24 Fôring

Fôrmengden skal være tilstrekkelig og fôret slik sammensatt at det fremmer god velferd. Fôringen skal være tilpasset art, alder, utviklingstrinn, vekt, fysiologiske og adferdsmessig behov.

Fisk skal normalt fôres daglig med mindre dette ikke er hensiktsmessig for den arten eller utviklingstrinnet det gjelder. Det skal fôres på en slik måte at alle fiskene har lett tilgang på fôret, og uten at fisk blir skadet under fôring.

Fisk skal ikke fôres når fôringen er uheldig ut fra hensynet til fiskens velferd, hygiene og kvalitet.

§ 25 Håndtering

Fisk skal ikke håndteres unødig. Håndtering, herunder trenging og pumping, skal skje på en skånsom måte og med et forsvarlig tempo, slik at fisk ikke blir påført unødig skade eller stress. Fisk skal i minst mulig grad tas ut av vannet.

Dersom fisk viser tegn til vesentlig ubehag eller atferdsendringer utover det normale under håndtering, skal det straks iverksettes nødvendige tiltak for å sikre fiskenes velferd.

Det er ikke tillatt med større løftehøyde enn 5 meter ved bruk av vakuumsug.

§ 26 Rovdyr, alger og maneter

Ved fare for vesentlig stress og smerte grunnet rovdyr, alger eller maneter skal det iverksettes tiltak som sikrer et forsvarlig fiskehold.

§ 27 Forbud mot inngrep og fjerning av kroppsdel

Det er forbudt å gjøre inngrep og fjerne kroppsdel på fisk.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for merking som ikke medfører vesentlig ubehag eller at veterinær eller fiskehelsebiolog gjør slike inngrep av dyrehelsemessige grunner.

§ 28 Kjemiske substanser og hormoner

Fisk skal ikke gis noen former for kjemiske substanser, herunder salt, dersom dette kan ha negativ virkning på fiskevelferden. Fisk skal ikke behandles med hormoner. Bruk av kjemiske substanser og hormoner er tillatt dersom dette er nødvendig av dyrehelsemessige grunner.

§ 29 Avliving av fisk

Dersom det kan føre til unødig eller betydelig lidelse for fisk å leve videre, skal den snarest mulig bedøves og avlives på forsvarlig måte.

Fisk skal bedøves før avliving og være bedøvd når døden inntreffer. Bedøvingsmetoden skal ikke påføre fisken vesentlig stress eller smerte. Bedøving skal skje ved slag mot hode, bruk av egnet medikament, eller annen egnet metode.

Fisken skal dø som følge av bløgging og påfølgende blodtap fra hjernen, medikamentell overdose eller annen egnet metode. Det skal sikres at fisken er død før videre behandling. Alt blodvann skal samles opp og behandles som animalsk avfall, jf § 14.

Det er ikke tillatt å avlive store mengder fisk i akvakulturanlegg med flytende installasjoner. Mattilsynet kan gi tillatelse til slik avliving dersom dette er nødvendig ut fra tungtveiende fiskehelse- eller fiskevelferdshensyn.

§ 30 Miljøovervåking

Det skal foretas miljøovervåking av lokaliteter i sjøvann med produksjon av fisk. Miljøovervåkingen skal foretas i henhold til NS 9410 – Miljøovervåking av marine matfiskanlegg eller tilsvarende internasjonal standard/anerkjent norm.

En enkel trendovervåking av bunnforholdene under et fiskeoppdrettsanlegg (i NS 9410 kalt B-undersøkelse) skal utføres av kompetent organ.

På lokaliteter hvor undersøkelsene vanskelig lar seg gjennomføre etter NS 9410 eller tilsvarende internasjonal standard/anerkjent norm på grunn av dybdeforhold eller lokalitet med stein- eller fjellbunn, kan Fiskeridirektoratets regionkontor fatte vedtak om alternativt overvåkingsprogram.

Etter endt undersøkelse skal det rapporteres til Fiskeridirektoratets regionkontor.

§ 31 Tiltak ved uakseptabel miljøtilstand

Når trendovervåkingen av bunnforholdene under fiskeoppdrettsanlegget (B-undersøkelsen) viser uakseptabel miljøtilstand (etter NS 9410 tilstand 4), skal det tas et større antall prøver under installasjonen (utvidet B-undersøkelse). Fiskeridirektoratets regionkontor kan i tillegg kreve undersøkelse av bunntilstanden under anlegget (nærsonen) og utover i resipienten (fjernsonen) (i NS 9410 kalt C-undersøkelse) i henhold til NS 9410 jf. 9423 eller tilsvarende internasjonal standard/norm, som i tilfelle skal utføres av akkreditert laboratorium eller akkreditert inspeksjonsorgan.

Viser undersøkelser etter første ledd fortsatt uakseptabel miljøtilstand, kan Fiskeridirektoratets regionkontor fatte vedtak om brakklegging av lokaliteten eller inndragning av tillatelse til å drive på lokaliteten. Vedtak om brakklegging oppheves ikke og ny tillatelse gis ikke før ny undersøkelse viser at miljøtilstanden er i de høyeste tilstandskategoriene (tilstand 1 eller 2).

§ 32 Rømming m.v.

Det skal utvises tilstrekkelig aktsomhet for å hindre at fisk rømmer. Det skal videre sørges for at eventuell rømming oppdages raskest mulig og at rømmingen i størst mulig grad begrenses.

Det skal gjennomføres risikovurdering med sikte på å minimalisere risikoen for rømming. Risikovurderingen skal danne grunnlag for systematiske tiltak.

Landbaserte akvakulturanlegg skal ha egnet innretning for å hindre at fisk rømmer gjennom avløpet eller på annen måte.

Det er forbudt å slippe fisk ut fra installasjonen.

§ 33 Meldeplikt ved rømming

Det skal straks meldes fra på fastsatt skjema til Fiskeridirektoratets regionkontor dersom fisk rømmer, eller når mistanke om rømming foreligger. Nærmere krav til meldeplikten fastsettes i skjema for melding om rømming.

§ 34 Gjenfangst etter rømt fisk

Det skal straks foretas gjenfangst av fisk som er rømt. Gjenfangstplikten begrenses til sjøområdet inntil 500 meter fra installasjoner og opphører når det er åpenbart at den rømte fisken ikke lenger befinner seg i dette området.

Dersom mulighetene for å få gjenfanget rømt fisk tilsier det, kan Fiskeridirektoratets regionkontor i samråd med fylkesmannen utvide eller innskrenke gjenfangstpliktens omfang i tid og geografisk utstrekning.

Både oppstart og avslutning av gjenfangstfiske må meldes til Fiskeridirektoratets regionkontor og fylkesmannen.

§ 35 Produksjonslys

Produksjonslys skal innrettes slik at det ikke virker blendende for alminnelig ferdsel på sjø.

Kapittel IV Ytterligere krav ved produksjon av stamfisk og matfisk

§ 36 Driftsplan og brakklegging

Det skal foreligge en godkjent driftsplan for akvakulturanlegg i sjøvann med fisk.

Søknad om godkjenning av planen skal vise driften i de neste tre kalenderår og sendes Fiskeridirektoratets regionkontor før 1. oktober inneværende år.

Av driftsplanen skal det for alle tre år minimum framgå:

- a) Hvilke akvakulturanlegg det planlegges å sette ut fisk i, tidspunktet for utsett og antall fisk. For akvakulturanlegg der flere konsesjoner har produksjon skal det fremgå hvilke konsesjoner utsettet gjelder for.
- b) Tidsrom for brakklegging og eventuell flytting av fisk til andre akvakulturanlegg.

Akvakulturanlegg i sjøvann med matfisk og stamfisk skal tømmes og brakklegges i minimum 2 måneder etter hver produksjonssyklus. Lengre brakkleggingstid kan være nødvendig dersom hensynet til fiskehelse i det enkelte akvakulturanlegget eller i et område tilsier det.

Drift og brakklegging skal skje på en slik måte at samtlige akvakulturanlegg i et område blir mest mulig effektivt utnyttet for å oppnå økt verdiskapning.

Fiskeridirektoratets regionkontor skal i samråd med Mattilsynet fatte vedtak om godkjenning av den del av planen som gjelder det første året. Mattilsynet kan i vedtak avslå godkjenning dersom hensynet til fiskehelse tilsier det.

Ved vesentlige endringer i forhold til gjeldende plan skal det snarest sendes søknad til Fiskeridirektoratets regionkontor om godkjent endring av driftsplan.

§ 37 Journalføring

Det skal foreligge en driftsjournal som skal oppbevares på akvakulturanlegget i minst 3 år.

Driftsjournalen skal på lokalitetsnivå minst inneholde oppdaterte opplysninger om:

- a) nummer på produksjonsenhet knyttet til konsesjonsnummer og innehaver av konsesjon,
- b) tidspunkt for brakklegging,

- c) rømmingstilfeller: rømmingsårsak, rømmingstidspunkt, art, antall rømte fisk, deres gjennomsnittsvekt, helsestatus og at rømmingen er meldt Fiskeridirektoratets regionkontor og tidspunktet for dette,
- d) fangster tatt under gjenfangstaksjoner: antall fisk, størrelsesfordeling, samlet vekt og artsfordeling,
- e) kjemikalieforbruk: kjemikalietype, produktnavn, mengde og forbruksperiode,
- f) legemiddelforbruk: legemiddelttype, produktnavn, mengde, forbruksperiode og tilbakeholdelsestid,
- g) levering av dødfisk: kvantum levert, leveringstidspunkt og mottaker.

Driftsjournalen skal på produksjonsenhetsnivå minst inneholde oppdaterte opplysninger om:

- a) utsett av fisk: dato, art, antall fisk, årsklasse og opprinnelse,
- b) utslaktingskvantum: dato, art, antall fisk, slaktevekt og slaktetilstand,
- c) uttak av levende fisk: dato, art, antall og kvantum, ved flytting av fisk skal det journalføres til hvilket akvakulturanlegg fisken er flyttet til,
- d) reelt volum,
- e) fiskens helse- og velferdsstatus: antall helsekontroller, antall obduserte fisk, prøveuttak, undersøkelser, diagnoser, skader, behandlinger, samt kjente eller sannsynlige årsaker til skader og produksjonssykdommer,
- f) relevante parametere for vannkvalitet og vannkvalitetstiltak,
- g) resultater etter foretatte miljøundersøkelser: kart (1: 5 000), det topografiske bunnkartet, anleggskartet der prøvetakingsstedene er avmerket og skjema for oppsummering av undersøkelsen.

Følgende opplysninger skal journalføres daglig på produksjonsenhetsnivå:

- a) beholdning av fisk: art, antall fisk og årsklasse,
- b) biomasse og grunnlaget for beregningen av biomasse,
- c) tap: art, antall fisk, kvantum og årsak,
- d) fôrforbruk i kilo og fôrtype.

Driftsjournalen for akvakulturanlegg med stamfisk skal på lokalitetsnivå i tillegg minst inneholde opplysninger om:

- a) antall liter rogn produsert,
- b) biologisk avstamming og opprinnelse,
- c) leveranse av rogn internt og eksternt: dato for leveranse, navn på mottaker og antall liter rogn.

Kravet til journalføring i dette ledds bokstav a gjelder kun for midlertidige stamfiskkonsesjoner.

§ 38 Rapportering og melding

Fra akvakulturanlegg med laks, ørret og regnbueørret skal det månedlig rapporteres til Fiskeridirektoratet om følgende opplysninger for hver produksjonsenhet:

- a) nummer på produksjonsenhet knyttet til innehaver av tillatelse,
- b) utsett av fisk: art, antall fisk og årsklasse,
- c) beholdning av fisk: art, antall individer og årsklasse,
- d) biomasse,
- e) utslaktingskvantum: art, antall fisk, slaktevekt og slaktetilstand,
- f) uttak av levende fisk: art, antall og kvantum, ved flytting av fisk skal det rapporteres til hvilket akvakulturanlegg fisken er flyttet til,
- g) tidspunkt for brakklegging,
- h) tap: art, antall fisk, kvantum og årsak,
- i) fôrforbruk i kilo og fôrtype, samt

j) reelt volum.

Frist for innsendelse av kalendermånedlige opplysninger i henhold til første ledd settes til den 7. i påfølgende måned.

Fra akvakulturanlegg med andre fiskearter enn laks, ørret og regnbueørret skal det meldes fra til Fiskeridirektoratets regionkontor når:

- a) et akvakulturanlegg tas i bruk og hvilken art som settes ut,
- b) et akvakulturanlegg er tømt for dyr,
- c) det er vesentlig forøket dødelighet eller vesentlige farer for fiskene.

§ 39 Tetthet

Fisketetthet skal være tilpasset vannkvalitet, fiskenes adferdsbehov, driftsform og føringsteknologi. Fisketettheten pr. produksjonsenhet med stamfisk og matfisk av laks og regnbueørret skal ikke overstige 25 kg/m³ reelt volum. Reelt volum fastsettes på grunnlag av produksjonsenhetens overflateareal, avgrenset av flytekragens innerkant, multiplisert med avstanden mellom hovedtelne og bunntelne, jf spesifikasjoner fra notprodusent.

§ 40 Biomasse

Biomassen per konsesjon skal ikke overstige den maksimalt tillatte biomassen som er fastsatt i tillatelsen i medhold av oppdrettsloven.

Summen av biomasse i konsesjoner tildelt innenfor samme art og tilhørende samme konsesjonsinnehaver innenfor en av Fiskeridirektoratets regioner utgjør ett biomassetak. Ved kontroll av maksimalt tillatt biomasse hos den enkelte konsesjonsinnehaver, legges biomassetaket til grunn.

Biomassen i et akvakulturanlegg skal ikke overstige den maksimalt tillatte biomassen som er klarert for lokaliteten i henhold til tillatelsen.

Fisk tilhørende ulike konsesjonsinnehavere skal ikke befinne seg i samme produksjonsenhet.

Ved mistanke om brudd på maksimalt tillatt biomasse fastsatt i tillatelsen, kan Fiskeridirektoratet kreve oppveing av biomassen, eller annen fysisk måling av biomassen, for innehavers regning. Representant fra Fiskeridirektoratet skal ha adgang til å være til stede under oppveing.

§ 41 Bruk av sjøvann

Ved produksjon av stamfisk og matfisk av anadrom fisk i sjøvann som skal flyttes til et annet akvakulturanlegg, skal sjøvannet desinfiseres. Dette gjelder ikke ved flytting direkte til slakteri eller tilvirkningsanlegg, eller ved flytting i forbindelse med brakklegging etter godkjent driftsplan.

§ 42 Helsekontroll med stamfisk og matfisk

Stamfisk skal ha minst 12 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 8 uker mellom hver helsekontroll.

Matfisk, i akvakulturanlegg med mer enn 3.000 og mindre enn 50.000 matfisk, skal ha minst 4 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 4 måneder mellom hver helsekontroll.

Matfisk, i akvakulturanlegg med mer enn 50.000 matfisk, skal ha minst 6 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 3 måneder mellom hver helsekontroll.

All stamfisk som dør eller har unormal atferd, og som ikke klart er forårsaket av tekniske uhell eller andre ikke sykdomsrelaterte årsaker, skal obduseres, og relevante undersøkelser skal gjennomføres.

Ved stryking laks, regnbueørret, villfanget laks og villfisk for innlegging av rogn i levende genbank, skal;

- a) samtlige hunnfisk obduseres etter stryking,
- b) samtlige hannfisk obduseres etter at de er benyttet siste gang, og
- c) relevante undersøkelser gjennomføres.

Laks som er klekket og fremfôret til stamfisk i levende genbank er unntatt fra bestemmelsen i femte ledd.

All villfanget anadrom fisk som strykes skal testes for bakteriell nyresyke og furunkulose. Villfisk som strykes for innlegging av rogn i levende genbank skal i tillegg testes for infeksjøs pankreasnekrosevirus.

Minst 30 matfisk av laks eller regnbueørret i ferskvann skal undersøkes for *Gyrodactylus salaris* per år.

§ 43 Avl og reproduksjon

I avlsarbeidet skal det legges vekt på å få frem friske og robuste fisk. Det skal legges vekt på domestisering av fisken. Det skal ikke avles frem eller avles videre på fisk med egenskaper som har negativ effekt på fiskens velferd.

Naturlige eller kunstige befruktningsprosedyrer som forårsaker, eller som med sannsynlighet vil forårsake, lidelser eller skader skal ikke brukes.

Dersom levende fisk skal strykes, skal bedøvelse eller beroligende midler brukes i den utstrekning det er nødvendig for den arten det gjelder.

Dersom gonadene skal fjernes fra fisk, skal fisken avlives før disse fjernes.

Kapittel V Ytterligere krav ved produksjon av settefisk og for kultiveringsfisk

§ 44 Vektbegrensning

Settefisk av laks, regnbueørret og ørret skal ikke ha en individvekt som overstiger 250 gram.

§ 45 Produksjonsbegrensning per smitemessig atskilt enhet

Antall settefisk per smitemessig atskilt enhet skal ikke overstige 2.500.000 stk.

§ 46 Journalføring

Det skal foreligge en driftsjournal som skal oppbevares på akvakulturanlegget i minst 3 år.

Driftsjournalen skal minst inneholde oppdaterte opplysninger om:

- a) beholdning av fisk: antall fisk, antall innkjøpte/leverte fisk,
- b) rømmingstilfeller: rømmingsårsak, rømmingstidspunkt, antall rømte individer, størrelse, helsestatus og at rømmingen er meldt Fiskeridirektoratets regionkontor og tidspunktet for dette,
- c) kjemikalieforbruk: kjemikalietype, produktnavn, mengde og forbruksperiode,
- d) legemiddelforbruk: legemiddeltype, produktnavn, mengde og forbruksperiode,
- e) fiskens helse- og velferdsstatus: antall helsekontroller, antall obduserte fisk, prøveuttak, undersøkelser, diagnoser, skader, behandlinger, samt kjente eller sannsynlige årsaker til skader og produksjonssykdommer.
- f) relevante parametere for vannkvalitet og vannkvalitetstiltak, og
- g) behandling og levering av død fisk: behandlingsmåte, mengde, leveringstidspunkt og mottaker.

Det skal daglig journalføres opplysninger om antall død fisk pr. produksjonsenhet.

§ 47 Melding

Det skal meldes fra til det lokale Mattilsynet når;

- a) et akvakulturanlegg tas i bruk og hvilken art som settes ut,
- b) et akvakulturanlegg er tømt for dyr, og
- c) det er vesentlig forøket dødelighet eller vesentlige farer for fiskene.

§ 48 Vanninntak og vannkilde

Vanninntak til settefisk og kultiveringsfisk skal være sikret mot inntak av villfisk.

Vannkilde til settefisk og kultiveringsfisk av anadrom fisk eller ferskvannsfisk skal være uten oppgang av anadrom fisk, uten øvrig akvakulturrelatert virksomhet, eller avløp fra slik virksomhet.

§ 49 Bruk av sjøvann

Sjøvann til settefisk og kultiveringsfisk, unntatt marin fisk, skal behandles og kontrolleres i henhold til krav fastsatt i forskrift 20. februar 1997 nr. 192 om desinfeksjon av inntaksvann til, og avløpsvann fra, akvakulturrelatert virksomhet.

§ 50 Tetthet

Fisketetthet skal være forsvarlig og tilpasset vannkvalitet, fiskenes adferdsbehov, driftsform og fôringsteknologi.

§ 51 Stamfisk i akvakulturanlegg for settefisk og kultiveringsfisk

Dersom stamfisk tas inn i akvakulturanlegg for settefisk eller kultiveringsfisk skal stamfisk og settefisk eller kultiveringsfisk holdes i smittemessig atskilte avdelinger. Avdeling som skal benyttes til stamfisk skal rengjøres og desinfiseres før stamfisk tas inn og før den igjen tas i bruk til settefisk eller kultiveringsfisk.

§ 52 Helsekontroll med settefisk og kultiveringsfisk

Settefisk, og kultiveringsfisk av anadrom fisk som skal settes ut i flere vassdrag, skal ha minst 12 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 8 uker mellom hver helsekontroll.

Kultiveringsfisk av ferskvannsfisk som skal settes ut i flere vassdrag, og kultiveringsfisk som overvintres og skal settes ut i ett vassdrag, skal ha minst 4 rutinemessige helsekontroller per år.

Kultiveringsfisk som ikke overvintres og skal settes ut i ett vassdrag, skal ha minst 2 rutinemessige helsekontroller før utsett.

Ved hver helsekontroll av settefisk, og kultiveringsfisk av anadrom fisk som skal settes ut i flere vassdrag, skal et representativt utvalg av minst 30 nylig død fisk eller svimere obduseres, og relevante undersøkelser skal gjennomføres. Dersom det ikke finnes så mye død fisk eller svimere skal all dødfisk og alle svimere obduseres.

Siste helsekontroll før levende settefisk og kultiveringsfisk tas ut av akvakulturanlegget skal gjennomføres tidligst 3 uker før levering.

I løpet av de tre siste månedene før levende settefisk og kultiveringsfisk tas ut av akvakulturanlegg med laks eller regnbueørret skal minst 30 fisk undersøkes for *Gyrodactylus salaris*.

§ 53 Vaksinerings

Automatisk vaksinasjonsutstyr skal være utprøvd og funnet forsvarlig i forhold til fiskens velferd før det tas i bruk.

Det skal føres nøye kontroll med at vaksineringsmetoden utføres korrekt. Dersom feil oppdages, skal feilen straks rettes.

Kapittel VI Særskilte krav ved produksjon av bløtdyr, krepsdyr og pigghuder

§ 54 Journalføring

Det skal foreligge en driftsjournal som skal oppbevares på akvakulturanlegget i minst 3 år.

Driftsjournalen skal til enhver tid minst inneholde opplysninger om:

- a) tidspunkt for når akvakulturanlegget tas i bruk og hvilken art som settes ut,
- b) tidspunkt for når akvakulturanlegget er tømt for akvakulturdyr,
- c) antall egne tilsyn med installasjonen og akvakulturdyrene pr. måned,
- d) helsestatus: antall gjennomførte helsekontroller, prøveuttak, foretatte undersøkelser, diagnoser og gjennomførte behandlinger.

§ 55 Melding

Det skal meldes fra til Fiskeridirektoratets regionkontor når;

- a) et akvakulturanlegg tas i bruk og hvilken art som settes ut, og
- b) et akvakulturanlegg er tømt for akvakulturdyr.

§ 56 Helsekontroll med bløtdyr, krepsdyr og pigghuder

Bløtdyr, krepsdyr og pigghuder som skal reproduseres, samt larver av disse, skal ha minst 6 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 3 måneder mellom hver helsekontroll.

Andre stadier av bløtdyr, krepsdyr og pigghuder, unntatt havbeite og akvakulturanlegg med naturlig påslag og hele vekstperioden i samme akvakulturanlegg, skal ha minst 4 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 4 måneder mellom hver helsekontroll.

Kapittel VII Administrative bestemmelser, tiltak og straff

§ 57 Tilsyn og vedtak

Fiskeridirektoratet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i §§ 5, 6 første og siste ledd, 7 første, tredje og fjerde ledd, 8, 10 fjerde, femte og sjette ledd, 13, 15, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36 med unntak av fjerde ledd, 37 første ledd, annet ledd bokstav a t.o.m. f, tredje ledd bokstav a t.o.m. c, fjerde og femte ledd, 38, 40, 44, 46 første ledd og andre ledd bokstav a t.o.m. d, 54 unntatt annet ledd bokstav d og 55.

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i §§ 6 annet og tredje ledd, 7 første og annet ledd, 9, 10 unntatt femte ledd, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 36 med unntak av femte ledd, 37 første ledd, annet ledd bokstav a, b, e, f og g, tredje ledd bokstav a t.o.m. e, fjerde ledd bokstav a, b og c, femte ledd bokstav b og c, 38 første ledd unntatt bokstav i, 39, 40 tredje ledd, 41, 42, 43, 45, 46 unntatt annet ledd bokstav b, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55 og 56.

§ 58 Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 57 første ledd.

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 57 annet ledd.

Det er en forutsetning for dispensasjon etter første eller andre ledd, at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 59 Pålegg og tvangsmulkt m.v.

Det organ som er gitt myndighet etter § 57 kan fatte vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne forskriften. Dyrevernnemnda kan med hjemmel i dyrevernloven treffe vedtak om etterlevelse av forskrifter hjemlet i dyrevernloven.

Det kan fattes vedtak etter:

- a) lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. § 23 om tilsyn og vedtak, §§ 24-26 om særskilt smittesnering, stenging og virksomhetskarantene og tvangsmulkt,
- b) lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 21 om pålegg om tiltak, § 22 om tvangsmulkt, § 24 om tilbaketrekking av tillatelse, og
- c) forskrift 12. juli 1989 nr. 551 om tvangsmidler etter kapittel IV i lov om oppdrett av fisk, skalldyr m.v.,
- d) lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern, § 23 tilsynsmyndighet jf. § 24 om dyrevernnemnder, § 26 om mellombels forvaring, § 26a om avliving og § 27 om tvangsmulkt, mv.

Vedtak om tvangsmulkt kan fastsettes allerede i forbindelse med at pålegget gis når det er nødvendig at fristen overholdes.

Der overtredelse av § 40 første, andre og tredje ledd avdekkes, og reglene om tvangsmulkt etter andre ledd, bokstav b) ikke kommer til anvendelse, forfaller tvangsmulkten for hver overtredelse. Tvangsmulktens størrelse er kr. 75.000 pr påbegynt 10 tonn biomasse ut over det maksimalt tillatte. Ulike konsesjonsinnehavere som driver i samlokalisering er solidarisk ansvarlige for overskridelse av lokalitetsbiomasse.

§ 60 Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. § 28, lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 31 og lov 14. juni nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 25.

§ 61 Ikrafttredelse og oppheving av forskrifter

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2005. Dette gjelder ikke § 6 tredje ledd om dokumentasjon av kompetanse som trer i kraft 1. januar 2010.

Følgende forskrifter oppheves 1. januar 2005:

- a) Forskrift 18. desember 1998 nr. 1409 om etablering, drift og sykdomsforebyggende tiltak ved oppdrettsanlegg
- b) Forskrift 20. desember 2000 nr. 1397 om tildeling, etablering, drift- og sykdomsforebyggende tiltak ved settefiskanlegg for laksefisk og annen ferskvannsfisk
- c) Forskrift 15. januar 2004 nr. 278 om helsekontroll med akvakulturdyr
- d) Forskrift 4. juli 1991 nr. 509 om forebygging, begrensnig og utrydding av sykdommer hos akvatiske organismer § 5, § 6, § 7, § 9, § 12 og § 13 annet ledd.